

Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet

ЗОБО «Центр підтримки угорської культури»

90202 Beregszász, Széchenyi u. 59 B.

Tel./fax: + 380 3141 42815, e-mail:titkarsag@mekk.uz.ua, kmmi@swi.net.ua

Honlap: www.kmmi.org.ua

KMMI HÍRLEVÉL III. évfolyam, 12. (65) szám. 2011-03-28.

MAGYAR-UKRÁN-RUSZIN MEGBÉKÉLÉSI KONFERENCIÁT TARTOTTAK KÁRPÁTALJÁN

A Kárpát-medencei Megbékélés Mozgalom keretében magyar-ukrán-ruszin nyilvános kerekasztal-fórumot szervezett dr. Surján László európai parlamenti képviselő a beregszászi Európa-Magyar Házban (a rendezvény helyi társrendezője a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) volt).

Az európai parlamenti képviselő által elindított Kárpát-medencei népek közötti megbékélést elősegítő mozgalom eszméje, hogy hidakat építve az emberek között megtaláljuk az együttélés örömét. A Megbékélés Chartáját tavaly októberben fogalmazták meg: a mozgalomhoz bárki csatlakozhat, aki nyitott más nemzetek értékeinek felismerésére és tiszteletére, elutasít minden gyűlölködést, s úgy véli – szülőföldje számára csak előnyös, ha a térséget mások is szeretik és kész a szomszéd népek történelmének, kultúrájának, esetenként nyelvének megismerésére. A mozgalom valójában egyfajta magatartási forma, ami csak lelki azonosulást kér azoktól, akik csatlakoznak hozzá.

A felvidéki Nagymegyer és a vajdasági Szabadka után a beregszászi fórum volt a sorrendben a harmadik. Az egybegyűlt résztvevők – az egyetemisták, főiskolai hallgatók, alkotó értelmiségiek és civilszervezetek képviselői – előtt *A megbékélés chartáját* három nyelven, ukránul, ruszinul és magyarul is felolvasták.

A Legyünk közösen nagyok! címmel megtartott tanácskozás bevezető előadásában dr. **Surján László** hangsúlyozta: a beregszászi fórummal annak résztvevői hitet tesznek a megbékélés mellett:

– „Egy olyan 20. századot hagytunk magunk mögött, amelyet – bármelyik nemzetiség oldaláról nézve is jobb lenne elfelejteni” – tette hozzá, megjegyezve, hogy nincs értelme felemlgetni a múlt fájdalmait, de van értelme a reménynek. Ebben a tekintetben – folytatta – a nyugat-európai példákat kell szem előtt tartani, hiszen ott is legalább olyan súlyos ellentétek feszültek a nemzetek között, mint amilyenek jelenleg Közép-Európában vannak. Érdemes megnézni, hogyan sikerült a franciákat és németeket, olaszokat és osztrákokat értelmes együttműködésre rávenni – mutatott rá a képviselő. – Az Európai Unió ezért jött létre, hogy ne legyen több háború, hiszen az alapító atyák is azt fogalmazták meg, hogy több háború ne induljon ki német földről – emlékeztetett dr. Surján László.

Zárógondolatként a képviselő kiemelte: ha Nyugat-Európában sikerült elérni a megbékülést, akkor Közép-Európában is sikerülnie kell, hiszen az ellentétek ebben a régióban sem nagyobbak, mint a kontinens nyugati felén voltak, ráadásul a Kárpát-medence népei sok évszázadon át békésen éltek egymás mellett.

A magyar és ruszin nép több mint ezer éves békés egymás mellett élését hangsúlyozta **Ludvig Filip**, a Kárpátaljai Ruszin Néptanács alelnöke, aki sajnálattal emlékeztetve arra, hogy Ukrajnában vannak olyan politikai erők, amelyek napjainkban is ellentéteket igyekeznek szítani a két nép között. A ruszin vezető elmondta: a ruszinok mindig közösen ünneplik a magyarokkal március 15-ét, mert az 1848-49-es magyar forradalomnak és szabadságharcnak köszönhető a ruszinság nemzeti öntudatra ébredése.

Olekszandr Pelin, az Ungvári Nemzeti Egyetem Társadalomtudományi Tanszék szociológusa szintén fontosnak tartja az ukrán, a ruszin és a magyar nép megbékélését. Szerinte a vitás kérdések kibeszélésébe, megoldásába be kell vonni a független, nemzetközi tekintélynek örvendő mediátorokat, az Európai Unió jeles szakembereit is.

Dupka György közíró, Gulág-kutató, a KMMI igazgatója felhívta a jelenlévők figyelmét a Vereckei-hágón felépített honfoglalási emlékmű, a munkácsi turulos emlékoszlop és más úgynevezett „ukrán nemzeti öntudatot sértő” emlékmű kapcsán kialakult nyilatkozat-háborúra, amelynek mesterséges gerjesztői a radikális, újnáci szerepben fellépő ukrán nacionalisták, akik szeparatizmussal, elszakadási törekvésekkel vádolják a kárpátaljai magyarságot, a ruszinokat és más nemzetiségeket. A vereckei emlékmű az ő olvasatukban kizárólag a magyar imperializmus, a magyar revíziós törekvések megtestesítője. A felszólaló kifejtette: a gyűlöletkeltő pártokat, mozgalmakat, a történelemhamisítókat együttműködve az ukrán hatóságokkal ukrán-magyar-ruszin értelmiségi összefogással ki kell szorítani a közéletből is.

Vári FABIÁN László József Attila-díjas költő hozzászólásában párbeszédet sürgetett az ukrán és magyar értelmiség között a történelmi sérelmek tisztázása és a két nép megbékélésének elősegítése érdekében. Szerinte a dialógusnak megvannak az alapjai, hiszen Kárpátalján vannak olyan alkotó személyiségek, akik munkásságuk révén kapcsolódási pontokat jelentenek az ukránok és a magyarság között.

Zubánics László történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke az ukrán parlament elé terjesztett ukrán nyelvtörvény-tervezetre hívta a fel a figyelmet, amely garantálná a regionális nyelvek státusát mindazon nemzetiségek számára, akiknek a létszáma egy adott térségen belül eléri a 10 százalékot. Ugyanakkor sajnálatos, hogy az Ukrajna által megtett ajánlást egyes politikai erők a Velencei Bizottság bevonásával ezt a küszöböt 15 százalékra akarják felemelni. Az ukrán-magyar megbékélés követendő példájaként mutatta be a két nyelven is megjelent *Kárpátalja 1919–2009 történelem, politika, kultúra* című nagymonográfiát.

Matl Péter szobrász sajnálattal közölte, hogy a Vereckei-hágón felállított emlékmű elsődleges értelmezését, szimbolikáját, üzenetét a radikális ukrán csoportosulások teljesen félremagyarázzák, pedig végleges kialakításához a magyaron kívül ukrán és ruszin népi motívumokat is felhasznált.

Kovács Elemér beregszászi újságíró az idegenforgalom fejlesztésének fontosságára hívta fel a figyelmet, rámutatva, hogy mind a kárpátaljai ukrán, mind az országos ukrajnai médiában általában nagyon pozitív tudósítások jelennek meg a magyarországi és a kárpátaljai magyar turisztikai rendezvények, fesztiválok kapcsán.

Dr. Surján László európai parlamenti képviselő tanulságosnak, gondolatébresztőnek és folytatásra méltónak minősítette a kerekasztal-fórumot. A képviselő kifejtette: bízik abban, hogy összefogva, embertől emberig, Kárpátalján is sikerrel indult el a megbékélési mozgalom. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy a régióból már több mint százan írták alá a chartát, jelezve – egyetértően annak tartalmával.

Aki támogatja a mozgalom szellemét és szeretné aláírni a chartát, megteheti a világhálón, a www.chartaxxi.eu oldalon, ahol nyomon is lehet kísérni annak kibontakozását. megteheti, amely honlapon követhető a mozgalom kibontakozása is.

A rendezvény sajtótájékoztatóval ért véget.

A megbékélési kerekasztal következő helyszíne Kolozsvár, időpontja április 30.

A meghallgatás programját **Végh Hajnalka** budapesti festőművész kiállításának megnyitójá és a péterfalvi Kokas-banda (művészeti vezetője: **Kokas Károly**, szólista: **Kokas Erzsébet**) magyar és ruszin népzenei

A megbékélés kerekasztal-beszélgetés nyitó műsora az Európa-Magyar Házban. Balról jobbra: Zubánics László, Vári Fábián László, Surján László, Dupka György, Oleksandr Pelin, Fülöp Lajos.

Végh Hajnal budapesti festőművész kiállítása az Európa-Magyar Házban. Ukrán, magyar és ruszin költők versei hangzanak el Medveczky Anna előadásában.

2011-03-28. KMMI Sajtószolgálat

Összeállította: Dupka György és Zubánics László

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Folyamatos tennivalók. Közgyűjteményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutató programok koordinálása, a KMMI-füzetek kiadása. Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás, könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika kiadása.

Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés.

Őn a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa. A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz. A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét